

La Universitat d'Estiu, a Prada de Conflent

El magnífic Liceu és on ací, que l'ai coga a un costat de la carretera de Catllar, enc
acull. És una construcció moderna, espaiosa, intel·ligent i amable. Davant nostre,
aquesta cuç superba del nostre Pirineu que és el Canigó.

Aquelles muntanyes que tan altes son
em priven de veure mes amors, on son

Si; els barcelonins, almenys, que en aquestq Universitat d'Estiu sembla que son
majoria - de moment -, hem quedat tancats en aquesta vall. Pero "les nostres
amors" s'han traslladat. No enyorem gens aquell triangle de terra que s'estén a
l'altra banda de les Alberes; no l'enyorem perquè ací també som a Casa, perquè
ací hi ha la nostra gent i perquè aquesta gent nostra ens ha obert els braços.

Des del primer dia, la Universitat Catalana d'Estiu es mou i palpita.

Al mati, després d'esmorzar, comença el primer curset. Dia 20 d'agost, dimecres.

Es un curset de Catala. En Lluís Creixell el porta. La gent és molt barrejada,
de coneixements i de procedència, i hi ha una mica de desorientacio, en el mestre
i en els alumnes. Ningu no sap ben bé què vol, pero no val a criticar perquè és el
primer dia.

Darrera el curset de catala, l'Andreu Balent i en Pere Grau ens parlen de geogra-
fia rossellonesa. A la pissarra un mapa esquemàtic molt ben fet. En Balent ens si-
tua en el país, ens parla de les seves valls i de les seves muntanyes, dels rius i
de la plana.

En aquestes classes, tothom s'hi troba bé i totes s'allarguen. Els corredors i
les aules del Liceu es convertiran en el nostre convent.

Abans de dinar ens obsequien amb un vermut i, de seguida, cap al menjador falta
gent: Russa - macedonia, diuen els rossellonesos -, mandonguilles - picolat - i una
barreja de fruites. Els apats sempre son variats i el menjar és bo.

Molta gent s'escapa cap a Prada, en havent dinat, per estirar les cames o per
fer moure les rodes del cotxe.

A les 3 tocases: taula rodona; En Verdaguer ha aclarit, pels meticulosos, que
la taula no és gaire rodona, pero ningu no s'adona d'aquestes deficiències geomè-
triques, perquè tothom té ganes de parlar. Organitzem les sortides per la co-
marca. Sembla que divendres hi haurà excursió al Canigó en jeep.

A les quatre donem la benvinguda al Sr. Batista i Roca i al professor Joan
Ainaud de Lasarte, que ens ha de parlar de pintura gotica catalana. Tots dos ens
encoratgen, sobretot als rossellonesos que han assistit a l'Universitat, a la con-
tinuitat i ens recomanen el respecte al passat per a un millor coneixement del
present i una actitud adient per al demà.

El Sr Monestier, batlle de Prada, ens dona la benvinguda; gràcies a ell pot
funcionar aquesta Universitat d'Estiu. Ha vingut de Prada fins al Liceu per dir-
nos uns mots: "j'ai regrette -diu- de prendre la parole en français"; el Sr.
Monestier és occità i desconeix el rossellonès, pero troba molt important i molt
humà el que fan els rossellonesos: cercar el passat i l'esdevenidor d'una llen-
gua que ha sofert per culpa del centralisme, un centralisme que és la consequèn-
cia d'una cultura excessivament mecànica. L'atzar de la historia ha consagrat, en

certa manera, la placida vida de Prada: Pompeu Fabra hi visqué els darrers anys de la seva vida; Pau Casals hi ha ofert el seu art. Es per això que el lloc escollit no podia ésser més adient.

Les darreres paraules del Sr. Monestier han estat: "Vive l'Université d'Eté et vive le Roussillon de demain!"

Abans de la conferència del Sr. Joan Ainaud, el Sr. Roquere, president del GREC, també ens ha dit uns mots. Cal que els rossellonesos tinguin consciència de la seva personalitat, que racordin que un poble es manifesta per la seva llengua, que siguin nets parlant català, malgrat aquell consell "oficial" tan poc agrados i desencaminat que diu "sigueu nets i parleu francès". Això i altres coses estimulantes ha dit el Sr. Roquere, que va aprendre de la seva padrina el bell rossellonès que parla.

A la 5 sentim la interessantíssima conferència, sobre la pintura gòtica catalana, del Sr. Joan Ainaud.

Ens parla dels moments essencials d'aquella pintura i com van ésser representats a la nostra terra. És a dir, de l'estil gòtic lineal, o franco-gòtic, de tradició romànica encara, de l'estil internacional i de l'estil naturalista.

A la nit, després de sopar, aquesta visió de conjunt del nostre gòtic és completada amb una colla de diapositives comentades pel Sr. Ainaud. Podem gaudir, encara que no sigui d'una manera directa, de la bellesa dels nostres retaules, i honorar, de pensament almenys, els nostres pintors medievals.

I heus aquí tot un dia de la nostra simpàtica Universitat d'Estiu.

Roser Latorre i Gaia

CASTELL REIAL

Et volen vendre castell reial

Fortalesa del somni

Fortalesa del record.

Et volen vendre castell reial

Quina és la reina nostra

que plora i sospira.

S'aixequen del mirall de l'aigua

Protesta fugitiva

Records de senyoria

Enyorança de virtut

Els llavis de la mar

Tot blanquejant de ràbia

Crida els noms dels Herois

En Ferran de Mallorca

Girard de Rosselló

Miquelet

Darrera el tel del dia la calma nit se'm
Fa inici feixuc en les sonores llargues ca-
mades de ser en tu, un més entre els altres.

Em sento en solitud aquí en la cambra,
on les lentes hores hem recorregut enrera el
cami, records encatronats en paper de lleons
i castells. Una dificultosa tornada enrera per
tu, mentre entrava serena en tendresa al
teu entorn per saber-te més enrera encara,
fins el primer dia de replec en tu mateix,
i començar de nou el cami de retorn de records.
Acords d'orgue acompanyen la nit que entra
en hores de solitud per fer-se enyor teu.
Un munt d'hores de nit transcorren
distàncies.

Encara no hem guanyat la distància i nosaltres
amb ella som distància.

El tric insistent de la màquina,
damunt el paper blanc la tinta torna enrera
amb paraules, temps de derrota
jo em sento, davant teu, et contemplo,
vaig seguint el teu rostre les teves faccions
en aquesta immensa solitud de sentor-me
enfront.

M. Carme Marzo-Mart